

LEGE
privind declararea averii și intereselor personale

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Domeniul de reglementare și scopul legii

(1) Prezenta lege reglementează obligația și modul declarării averii și intereselor personale de către subiecții declarării și mecanismul de control a averii dobândite de acestea în perioada exercitării mandatelor sau a îndeplinirii funcțiilor ori demnităților publice și respectării regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilităților și restricțiilor.

(2) Prezenta lege are drept scop instituirea măsurilor de prevenire și de combatere a îmbogățirii ilicite, precum și a conflictelor de interese a subiecților declarării.

Articolul 2. Noțiuni

În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

avere - totalitatea bunurilor mobile și imobile, deținute în proprietate, cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață ori aflate în posesia declarantului sau a membrilor familiei lui în baza contractelor de mandat, de comision, de administrare fiduciară, precum și a contractelor translativ de posesie și de folosință (locațiune, arendă, leasing, comodat) și a drepturilor și obligațiilor patrimoniale dobândite de subiectul declarării în țară sau străinătate;

conflict de interese – situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, poate sau pare a influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revine potrivit legii;

diferență vădită (substanțială) – diferență între averea deținută și veniturile realizate de către subiectul declarării în comun cu membrii familiei pe parcursul exercitării mandatului, funcției sau demnității publice, care depășește de cel puțin 6 ori venitul lunar al subiectului declarării și membrilor familiei acestuia pentru aceeași perioadă;

instituție publică subordonată – organizație înființată de autoritățile publice centrale sau locale pentru desfășurarea funcțiilor socio-culturale, de învățământ și alte funcții analoge cu caracter necomercial și finanțată integral sau parțial din mijloacele bugetului;

interes personal – orice interes material sau nematerial al persoanei prevăzute în art. 3 care rezultă din necesitățile sau intențiile acesteia, din activitățile ei în calitate de persoană privată, din relațiile cu persoane apropiate sau persoane juridice, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile cu organizații necomerciale și organizații internaționale, precum și care rezultă din preferințele sau angajamentele persoanei;

funcționar public – persoană fizică numită într-o funcție publică în conformitate cu Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public;

membru de familie – soț/soție, concubinul/concubina, copii minori, inclusiv cei adoptivi și persoane aflate la întreținere;

organizație publică – orice autoritate publică, instituție publică, instituție autonomă în cadrul autorității publice, întreprindere de stat sau municipală, societate comercială cu capital de stat;

persoană aflată la întreținere – este persoana care întrunește una din următoarele condiții:

a) este un ascendent sau descendent al subiectului declarării sau al soției (soțului) subiectului declarării (părinții sau copiii, inclusiv înfietorii și înfiații) ori invalid din copilărie rudă de gradul doi în linie colaterală;

b) locuiește împreună cu subiectului declarării sau nu locuiește cu acesta, dar își face studiile la secția cu frecvență a unei instituții de învățământ din țară și străinătate mai mult de 5 luni pe parcursul anului fiscal;

c) este întreținută de subiectului declarării, inclusiv în baza contractului de întreținere pe viață;

d) are un venit anual ce nu depășește două salarii medii pe economie;

persoană apropiată – soțul (soția), concubinul/concubina, persoana înrudită prin sînge sau adopție (părinți, copii, frați, surori, bunici, nepoți, unchi, mătușe) și persoana înrudită prin afinitate (cumnat, cumnată, ginere, noră, socru, soacră);

persoană cu funcție de demnitate publică – persoană care exercită funcții de demnitate publică în temeiul Constituției, al Legii nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și al altor acte legislative;

venit – orice spor, adaos sau majorare a patrimoniului, indiferent de sursa de proveniență, exprimat în drepturi patrimoniale sau în orice alt folos patrimonial, obținut de subiectul declarării și de membrii familiei acestuia, atât în țară, cât și în străinătate.

Articolul 3. Subiecții declarării averii și intereselor personale

Subiecți ai declarării averii și intereselor personale sînt:

a) persoanele care dețin funcții de demnitate publică prevăzute în anexa la Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică;

b) membrii Consiliului de observatori al Instituției Publice Naționale a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”; consilierii consiliilor sătești (comunale), orășenești (municipale), raionale; deputații în Adunarea Populară a unității teritoriale autonome Găgăuzia; conducătorul și adjunctii acestuia din cadrul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină;

c) membrii Consiliului Superior al Magistraturii din rîndul profesorilor;

d) membrii nepermanenți ai Comisiei Electorale Centrale;

e) conducătorii și adjunctii acestora din cadrul instituției publice subordonate, din cadrul întreprinderii de stat sau municipale, societății comerciale cu capital de stat, instituției financiare cu capital de stat;

f) personalul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică;

g) funcționarii publici, inclusiv cei cu statut special.

h) persoanele care depun declarațiile, conform prevederilor art. 6 alin. (4).

Capitolul II

Declararea și controlul averii și intereselor personale

Articolul 4. Obiectul declarării

(1) Subiecții declarării declară anual pentru perioada de declarare:

a) veniturile obținute de subiectul declarării împreună cu membrii familiei;

b) bunurile mobile și imobile de toate tipurile, deținute în proprietate, cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață ori aflate în posesia subiectului declarării sau a membrilor familiei lui în baza contractelor de mandat, de comision, de administrare fiduciară, precum și a contractelor translativ de posesie și de folosință (locațiune, arendă, leasing, comodat);

c) bunurile imobile nefinalizate sau rezultate din contractele de investiții în construcții;

d) bunurile realizate prin persoane interpuse sau transmise cu titlu oneros, precum și cele transmise cu titlu gratuit către orice persoană fizică sau juridică în ultimele 12 luni și a căror valoare depășește suma de 35000 lei fiecare;

e) activele financiare, adică economiile, conturile bancare, fondurile de investiții, formele echivalente de economisire și investire, plasamentele, obligațiunile, cecurile, cambiile, certificatele de împrumut, alte documente care încorporează drepturi patrimoniale ale declarantului sau ale membrilor familiei de împrumut, alte documente care încorporează drepturi patrimoniale ale subiectului declarării sau membrilor familiei lui, investițiile directe în monedă națională sau în valută străină făcute de el sau de membrii familiei lui, precum și alte active financiare;

f) datoriile sub formă de debite, ipoteci, garanții emise în beneficiul unor terți, împrumuturi și credite;

g) cadouri, servicii sau avantaje primite gratuit sau subvenționate față de valoare de piață din partea unor persoane, organizații, societăți comerciale, instituții publice naționale sau străine, organizații internaționale a căror valoare individuală depășește suma de 3 000 lei;

h) bunurile sub formă de metale și pietre prețioase, obiectele de artă și de cult, colecții de artă, numismatică, filatelie, arme, obiectele care fac parte din patrimoniul cultural național sau universal a căror valoare însumată depășește 20 000 lei;

i) cota-parte/acțiuni în capitalul social al agentului economic a subiectului declarării și membrilor familiei acestuia;

j) drepturile care decurg din drepturile de autor, brevete sau drepturi de proprietate intelectuală;

k) calitatea subiectului declarării de membru în organele de conducere, administrare, revizie sau control în cadrul unor organizații necomerciale sau societății comerciale;

l) calitatea subiectului declarării de fondator, asociat sau acționar al unui agent economic;

m) contractele, inclusiv cele de asistență juridică, consultanță și civile încheiate sau aflate în derulare în timpul exercitării funcției/mandatului finanțate de la bugetul de stat, local și din fonduri externe ori încheiate cu societățile comerciale cu capital de stat;

n) calitatea subiectului declarării de membru în organele colegiale din cadrul organizațiilor publice sau instituțiilor publice subordonate.

(2) Subiecții declarării care depun declarația de avere și interese personale în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (1), declară veniturile obținute în anul fiscal precedent, bunurile deținute și interesele personale la data depunerii declarației.

(3) Subiecții declarării care în virtutea legii au raporturile de serviciu suspendate depun declarația de avere și interese personale după reîncadrarea în funcție, indicând în declarație veniturile obținute pe parcursul întregii perioade nedeclarate, iar bunurile deținute și interesele personale la data depunerii declarației.

(4) Prevederile alin. (3) nu se aplică în cazul în care suspendarea raporturilor de serviciu este mai mică decât un an fiscal.

(5) Evaluarea averii se efectuează, conform legislației, prin indicarea valorii (costului) menționat în documentul care certifică proveniența proprietății.

(6) Prevederile art. 4 se aplică față de averea și interesele personale pe teritoriul Republicii Moldova și de peste hotarele ei.

Articolul 5. Declarația de avere și interese personale

(1) Declarația de avere și interese personale (denumită în continuare, declarație) reprezintă un act personal și irevocabil, care se face în scris sau on-line, pe propria răspundere a declarantului și poate fi rectificată doar în condițiile art. 8 alin. (2).

(2) Declarația este act public, cu excepția informațiilor prevăzute la art. 11 alin. (2), iar informațiile din declarație nu pot fi utilizate în scopuri publicitare (reclamă).

(3) Subiecții declarării sînt obligați, în condițiile prezentei legi, să își declare averea și interesele personale în conformitate cu modelul prevăzut în anexa nr. 1.

(4) Responsabilitatea pentru depunerea în termen a declarației, precum și pentru veridicitatea și deplinătatea informației, o poartă persoana care depune declarația.

(5) Cerința privind declararea averii și intereselor personale se include în toate procedurile sau contractele ce reglementează angajarea, alegerea sau numirea în funcția publică.

(6) Depunerea declarației de avere și interese personale nu scutește persoana de obligația depunerii altor declarații potrivit legii.

Articolul 6. Termenul de depunere a declarației

(1) Subiecții declarării este obligat să depună anual declarația pînă la data de 31 martie, pentru perioada anului precedent.

(2) Declarația se depune în termen de 30 zile de la data angajării, validării mandatului ori numirii în funcție, după caz. La schimbarea funcției în cadrul aceleiași entități, prin avansare în funcție sau numirea în altă funcție, nu se depune o nouă declarație.

(3) După încetarea raporturilor de muncă sau încheierea mandatului, subiectul declarării este obligat să depună declarația în termen de 30 de zile de la expirarea unui an calendaristic de la încetarea raporturilor de muncă sau încheierea mandatului. În această situație declarația se depune la locul anterior de muncă.

(4) Prevederile alin. (3) nu se aplica în cazul în care subiectul declarării în perioada de pînă la un an de la încetarea raporturilor de muncă sau încheierea mandatului, se angajează sau, după caz este numită într-o nouă funcție sau demnitate publică și devine subiect al declarării.

Articolul 7. Persoanele responsabile de colectarea declarațiilor

(1) În cadrul entităților în care activează persoane care, în conformitate cu prezenta lege, au obligația de a depune declarații se desemnează, din cadrul serviciului resurse umane, persoane responsabile de colectarea declarațiilor. Numărul persoanelor desemnate depinde direct de numărul persoanelor din cadrul entității în cauză care au obligația de a depune declarații.

(2) Declarațiile se depun la persoanele responsabile de colectarea lor în termenele stabilite la art. 6.

(3) Persoanele responsabile de colectarea declarațiilor au următoarele atribuții:

a) primesc și înregistrează declarațiile într-un registru special, denumit Registrul declarațiilor de avere și interese personale, conform modelului prevăzut în anexa nr. 2. Registrul declarațiilor de avere și interese personale nu este public;

b) eliberează imediat subiectului declarării o dovadă de primire, conform modelului prevăzut în anexa nr. 3;

c) la cerere, pun la dispoziția personalului formularele declarațiilor;

d) acordă consultanță referitoare la completarea și prezentarea în termen a declarației;

e) la solicitarea subiectului declarării, acordă consultanță referitoare la aplicarea prevederilor legale privind declararea și verificarea veniturilor și a proprietății;

f) verifică respectarea condițiilor de formă ale declarațiilor în conformitatea cu prevederile art. 8, iar în cazul identificării unor nereguli restituie și recomandă subiectului declarării rectificarea declarației.

(4) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (3), persoanele responsabile de colectarea declarațiilor se subordonează direct conducătorului entității respective, care răspunde pentru desfășurarea în bune condiții a activității acestora.

(5) Persoanele responsabile de colectarea declarațiilor au dreptul să prelucreze date cu caracter personal.

Articolul 8. Verificarea condițiilor de formă ale declarațiilor

(1) Persoanele responsabile de colectarea declarațiilor verifică respectarea condițiilor de formă ale declarațiilor, stabilite de prezenta lege.

(2) Dacă sesizează deficiențe în completarea declarației, persoana responsabilă de colectarea declarațiilor recomandă declarantului să o rectifice în termen de 10 zile lucrătoare din momentul solicitării rectificării. Faptul transmiterii declarației pentru rectificare se consemnează în Registrul declarațiilor de avere și interese personale.

(3) După verificarea declarațiilor, persoanele responsabile de colectarea lor expediază Centrului Național de Integritate, în termen de 20 de zile de la primire, declarațiile, inclusiv cele rectificate și extrasul autentificat din registrul declarațiilor, precum și lista subiecților declarării care nu au depus sau au depus cu întârziere declarațiile de avere și interese personale.

(4) Declarațiile președintelui, vicepreședintelui Centrului Național de Integritate, inspectorilor de integritate sînt transmise, în termen de 20 de zile de la primire, Consiliului de Integritate, fiind însoțite de extrasul autentificat din registrul declarațiilor.

Articolul 9. Depunerea declarației prin mijloace electronice

(1) Subiecții declarării sînt în drept să depună declarațiile în formă electronică prin intermediul serviciului electronic disponibil pe pagina web oficială a Centrului Național de Integritate.

(2) Semnarea declarației în formă electronică se realizează prin utilizarea semnăturii electronice emise în condițiile legislației în vigoare. Semnăturile electronice se vor elibera, cu titlu gratuit, subiecților declarării, în modul stabilit de Guvern.

(3) Declarația în formă electronică se consideră recepționată de Centrul Național de Integritate dacă subiectul declarării primește recipisa electronică de confirmare a acceptării acesteia.

Articolul 10. Confidențialitatea informațiilor

Persoanele specificate la art. 7, președintele, vicepreședintele Centrului Național de Integritate, inspectorii de integritate și personalul Centrului Național de Integritate cărora le-au devenit cunoscute date și informații care nu sînt publice sau care constituie secret de stat sînt obligate să nu divulge aceste informații.

Articolul 11. Transparența declarațiilor

(1) Centrului Național de Integritate publică declarațiile primite pe pagina sa web în termen de 30 de zile de la primire, asigurînd accesul permanent la acestea, cu excepția datelor prevăzute la alin. (2) și (3).

(2) Nu sînt publice și constituie informație confidențială datele din declarații ce se referă la numărul de identificare atribuit subiectului declarării, numele, prenumele, anul nașterii, adresa și numărul de identificare al membrilor de familie, adresa și numărul cadastral al bunurilor imobile, numărul de înmatriculare a bunurilor mobile, semnătura subiectului declarării, informația privind metalele și pietrele prețioase, obiectele de artă și de cult, colecțiile de artă, numismatică, filatelie, arme, obiectele care fac parte din patrimoniul cultural național sau universal bunurile deținute de subiectul declarării și membrii familiei acestuia, precum și informația cu privire la creditorii sau debitorii acestuia.

(3) Declarațiile ofițerilor de informație și securitate, ofițerii sub acoperire ai subdiviziunilor specializate din cadrul ori subordonate Ministerului Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Centrului Național Anticorupție, Serviciul Vamal și Departamentul Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției nu sînt publice, dar se transmit Centrului Național de Integritate pentru control.

Articolul 12. Controlul averii și intereselor personale

(1) Controlul averii și intereselor personale subiecților declarării se efectuează de către Comisia Națională de Integritate în conformitate cu Legea Centrului Național de Integritate. Controlul averii constă în verificarea declarației de avere și interese personale, a datelor și a informațiilor privind averea existentă, precum și a modificărilor patrimoniale intervenite, atît pe durata exercitării mandatului, funcțiilor ori demnității publice, cît și în decursul a 3 ani după încetarea acestora.

(2) Prevederile alin. (1) nu se aplică în cazul declarațiilor depuse de președintele, vicepreședintele Centrului Național de Integritate, care sunt controlate de către Consiliul de Integritate.

Capitolul III

CONFLICTUL DE INTERESE ȘI MODUL DE SOLUȚIONARE A ACESTUIA

Articolul 13. Principiile generale

Subiecții declarării, în procesul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, sînt obligate să respecte următoarele principii generale:

- a) slujirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate;
- b) asigurarea transparenței și controlului public al activității;
- c) responsabilitatea individuală și exemplul personal.

Articolul 14. Slujirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate

(1) În îndeplinirea atribuțiilor lor de serviciu, Subiecții declarării vor lua decizii și vor face recomandări conducându-se de legislația corespunzătoare și de politica statului în domeniul respectiv, ținând cont de interesul public și renunțând la interesele personale.

(2) Subiecții declarării vor renunța la interesele personale, ce pot compromite deciziile oficiale, luate cu participarea lor, sau se vor abține de la participarea la luarea sau executarea unor astfel de decizii, dacă acestea pot fi compromise de interesele lor personale.

Articolul 15. Asigurarea transparenței și controlului public al activității

(1) Activitatea organizațiilor publice, precum și a persoanelor prevăzute la art.3, va fi transparentă și accesibilă controlului public.

(2) Subiecții declarării vor îndeplini atribuțiile de serviciu imparțial și conștiincios.

(3) Organizațiile publice și instituțiile publice subordonate vor asigura consecvență și un înalt grad de transparență în tratarea și soluționarea conflictului de interese.

(4) Organizațiile publice și instituțiile publice subordonate, precum și subiecții declarării vor promova verificarea modului de tratare a conflictului de interese în limitele legislației respective.

Articolul 16. Responsabilitatea individuală și exemplul personal

Subiecții declarării vor acționa în orice moment astfel încât să servească drept exemplu pentru alți funcționari publici și pentru alte persoane fizice și vor accepta responsabilitatea pentru evitarea, identificarea, declararea și soluționarea conflictelor de interese în beneficiul interesului public.

Articolul 17. Identificarea conflictului de interese

Conflictul de interese va fi identificat:

a) prin declararea intereselor personale și raportarea situației de conflict de interese de către subiectul declarării, după caz;

b) prin petiții și cereri depuse de către cetățeni sau prin alte modalități prevăzute de lege.

Articolul 18. Declararea conflictului de interese

(1) Subiectul declarării este în conflict de interese dacă se află în una dintre următoarele situații:

a) este chemat să rezolve cereri, să emită un act administrativ, să încheie un act juridic, să ia decizii sau să participe la luarea deciziilor cu privire la persoane apropiate, persoane fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial;

b) participă în comun cu persoane apropiate în cadrul aceleiași comisii, constituite conform legii;

c) interesele personale proprii sau ale persoanelor apropiate pot influența deciziile pe care trebuie să le ia în exercitarea mandatului, funcției sau demnității publice;

d) și alte situații prevăzute de legislație.

(2) Subiecții declarării sunt obligați să nu emită un act administrativ, să nu încheie un act juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea unei decizii în exercitarea funcției publice, de demnitate publică sau de conducere, aflându-se în situații de conflict de interese.

(3) În cazul existenței unui conflict de interese, subiecții declarării sunt obligați să informeze, șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află. Informarea se va face pînă la luarea deciziei, participarea la luarea unei decizii sau întreprinderea acțiunii în exercitarea atribuțiilor de serviciu în conflict de interese

(4) Informarea privind conflictul de interese se face sub forma unei declarații, scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului și cum acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revine potrivit legii.

(5) Declarația privind conflictul de interese se înregistrează în Registrul declarațiilor de conflict de interese, conform anexei nr. 4.

(6) Președintele Republicii Moldova, Președintele Parlamentului Republicii Moldova, deputații în Parlament, Prim-ministrul, membrii Guvernului, Procurorul General, Președintele Consiliului Superior al Magistraturii, Președintele Consiliului Superior al Procurorilor, deputații în Adunării Populare a Unității teritoriale autonome Găgăuzia, președintele raionului, consilierii locali și alți conducători ai organizației publice sau instituției publice subordonate, sunt obligați să informeze Centrul Național de Integritate despre orice situație de conflict de interese în care se află.

(7) Judecătorii și procurorii sunt obligați să declare conflictele de interese în care se află în conformitate cu legislația procesuală civilă, penală și contravențională.

(8) Președintele Centrului Național de Integritate este obligat să informeze Consiliul de Integritate despre conflictul de interese în care se află.

Articolul 19. Obligațiile conducătorului organizației și instituției publice subordonate

(1) Conducătorul organizației și instituției publice subordonate este obligat să nu admită, cu bună-știință, ca persoanele care activează în instituția pe care o conduce să-și îndeplinească atribuțiile de serviciu fiind în situații de conflict de interese.

(2) Conducătorul organizației și instituției publice subordonate este obligat să informeze în scris Centrul Național de Integritate despre depistarea de încălcărilor prevederilor ce se referă la conflictele de interese în modul stabilit de Centru.

Articolul 20. Modul de soluționare a conflictului de interese

(1) Soluționarea conflictului de interese se efectuează prin examinarea situației de conflict, prin determinarea și aplicarea opțiunii pentru soluționarea conflictului de interese.

(2) Conflictul de interese se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației și instituției publice, de Centrul Național de Integritate, Consiliul de Integritate, după caz.

(3) Până la soluționarea conflictului de interese, subiectului declarării îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția autorecuzării.

(4) Subiectul declarării soluționează conflictul de interese în care se află prin autorecuzare. Autorecuzarea presupune cedarea către un terț a responsabilității luării deciziei sau abținerea de la vot, cu informarea tuturor părților vizate de decizia respectivă cu privire la măsurile luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.

(5) Conducătorul organizației publice, instituției publice subordonate, Centrul Național de Integritate sau Consiliul de Integritate în termen de cel mult 3 zile de la data luării la cunoștință despre conflictul de interese a subiectului declarării, este obligat să soluționeze conflictul de interese, aplicând una din următoarele opțiuni în măsura în care legile speciale nu prevăd altfel:

a) restricționarea accesului subiectului declarării afectat de un conflict de interese la anumite informații sau participării la examinarea situațiilor care au legătură cu interesul său personal;

b) transferul subiectului declarării într-o altă funcție;

c) redistribuirea sarcinilor și responsabilităților subiectului declarării atunci când se consideră că un anumit conflict de interese va continua să existe.

(6) La identificarea celei mai bune soluții pentru rezolvarea sau abordarea unei situații de conflict, se vor lua în considerare interesele organizației și instituției publice, interesul publicului și interesele legitime ale salariaților, precum și alți factori, inclusiv, în cazuri concrete, nivelul și tipul funcției deținute de persoana în cauză, natura conflictului.

(7) Subiectul declarării este obligat să se conformeze oricărei decizii finale care îi cere să se retragă din situația de conflict de interese în care ea se află.

(8) Soluționarea conflictelor de interese ale judecătorilor și procurorilor se efectuează în conformitate cu legislația procesuală civilă, penală și contravențională

Articolul 21. Efectul juridic al actelor emise, sau încheiate cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese

(1) Actele administrative emise/adoptate sau actele juridice încheiate de subiectul declarării direct sau prin persoane interpusă cu încălcarea dispozițiilor art. 12 sînt lovite de nulitate absolută.

(2) Centrul Național de Integritate sesizează instanța de judecată pentru constatarea nulității absolute a actelor administrative emise/adoptate sau actelor juridice încheiate cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese în condițiile Legii Centrului Național de Integritate.

(3) Efectul juridic prevăzut la alin. (1) nu se referă la actele legislative, la alte acte normative și la actele judiciare.

Capitolul IV INCOMPATIBILITĂȚI ȘI RESTRICȚII

Articolul 22. Dispoziții generale privind incompatibilitățile

Incompatibilitățile privind funcțiile publice sînt cele stabilite de Constituția Republicii Moldova, legile ce reglementează activitatea organizațiilor publice și instituțiilor publice subordonate în care subiecții declarării își desfășoară activitatea, prezenta lege și alte acte normative

Articolul 23 Restricții legate de încetarea raporturilor de muncă

(1) Subiecții declarării sunt obligați să comunice conducătorului organizației publice sau instituției publice subordonate în care activează sau, după caz, Centrul Național de Integritate despre toate ofertele de muncă dacă această muncă poate genera un conflict de interese. Comunicarea se face în scris, în termen de 3 zile de la primirea ofertei de muncă.

(2) Persoanele prevăzute la alin. (1) nu pot să obțină beneficii neprevăzute de lege sau de contractul individual de muncă datorită funcției deținute anterior, inclusiv datorită informațiilor de serviciu obținute în exercitarea funcției respective, în special atunci cînd sînt în căutarea unui loc de muncă sau a altei funcții.

(3) Subiecții declarării care și-au încetat raporturile de muncă, iar pe parcursul ultimului an de muncă aveau atribuții directe de supraveghere sau control al unor întreprinderi, aceștia nu sînt în drept să se angajeze, timp de un an, în structurile de administrare, de revizie sau de control ale acestor întreprinderi.

Articolul 24. Restricții în cazul încheierii contractelor comerciale

(1) În cazul în care persoana a încetat să-și îndeplinească obligațiile în autoritatea publică, întreprinderea în care ea sau persoane apropiate ei dețin cote în capitalul social ori lucrează în structuri de conducere sau de revizie nu are dreptul, timp de un an, să încheie contracte comerciale cu autoritatea în care aceasta a activat.

(2) Restricțiile stabilite la alin. (1) nu se aplică în cazul în care contractul a fost încheiat pînă la angajarea în întreprinderea dată a persoanei care a exercitat o funcție publică sau în cazul în care contractul a fost încheiat prin metoda licitației publice.

Articolul 25. Limitarea reprezentării

Subiecții declarării care și-au încetat raporturile de muncă nu pot reprezenta, timp de un an, interesele persoanelor fizice sau juridice în organizația publică sau instituția publică subordonată în care a activat, precum și nu pot reprezenta persoane fizice și juridice în probleme ce țin de atribuțiile de serviciu îndeplinite anterior. Prevederea în cauză nu se aplică avocaților.

Articolul 26. Limitarea publicității

(1) Se interzice folosirea de către subiectul declarării în interes privat a simbolurilor oficiale care au legătură cu exercitarea mandatului, funcției sau demnității publice.

(2) Se interzice folosirea sau permiterea folosirii numelui, însoțit de calitatea subiectului declarării, vocii sau semnăturii acesteia în orice formă de publicitate a unui agent economic, precum și a vreunui produs comercial național sau străin, cu excepția publicității gratuite.

Capitolul V

Regimul juridic al cadourilor

Articolul 27. Cadourile

(1) Subiecților declarării le este interzisă să solicite sau să accepte cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj, destinate personal acestora sau familiei lor dacă oferirea sau acordarea lor este legată, în mod direct sau indirect, de îndeplinirea atribuțiilor de serviciu.

(2) Interdicția specificată la alin. (1) nu se aplică în privința cadourilor simbolice, celor oferite din politețe sau primite cu prilejul anumitor acțiuni de protocol și a căror valoare nu depășește limitele stabilite de Guvern.

(3) Cadourile a căror valoare depășește limitele stabilite se transmit în gestiunea organizației publice respective și se înscriu într-un registru special, ținut de fiecare organizație publică, informația din acesta fiind publică. În cazul în care persoana prevăzută la art. 3 achită contravaloarea bunului primit în calitate de cadou, aceasta îl poate păstra, cu mențiunea despre acest fapt în registru contra semnătură.

(4) Modul de evaluare, evidență, păstrare, utilizare și răscumpărare a cadourilor este reglementat de Guvern.

(5) Dacă subiectului declarării i se propune un cadou, serviciu, favor, invitație sau orice alt avantaj necuvenit, prevăzut la alin. (1) acesta trebuie să ia măsurile necesare pentru a-și asigura protecția:

- a) să refuze avantajul necuvenit; acesta nu trebuie acceptat pentru a fi folosit ca probă;
- b) să se asigure cu martori, inclusiv dintre colegii de serviciu;
- c) să înscrie detaliat aceste acțiuni într-un registru special;
- d) să raporteze imediat această tentativă autorităților competente;
- e) să-și desfășoare activitatea corespunzător, în special cea pentru care i s-a oferit avantajul necuvenit.

Capitolul VI

CONTROLUL ASUPRA EXECUTĂRII LEGII ȘI RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA PREVERERILOR ACESTEIA

Articolul 28. Autoritatea responsabilă de exercitarea controlului executării prezentei legi

(1) Controlul asupra executării prezentei legi îl exercită Centrul Național de Integritate.

(2) Procedura de formare și funcționare a Centrului Național de Integritate, precum și componența acesteia se reglementează de Legea Centrului Național de Integritate.

Articolul 29. Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi

(1) Constituie abatere disciplinară:

a) neîndeplinirea de către persoana responsabilă de colectarea declarațiilor a obligațiilor prevăzute de prezenta lege;

b) nedeclararea cadoului primit în condițiile art. 23 alin. (1);

c) încălcarea modului de evaluare, evidență, păstrare, utilizare sau răscumpărare a cadourilor.

(2) Fapta persoanei în privința căreia s-a constatat starea de incompatibilitate constituie temei pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu sau, după caz, constituie abatere disciplinară și se sancționează conform legislației.

(3) La solicitarea Centrului Național de Integritate, activitatea persoanei, în privința căreia s-a constatat încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, act contestat de către persoana vizată și

care se află pe rolul instanței, este suspendată, pe durata litigiului, pînă la pronunțarea unei hotărîri judecătorești definitive. Suspendarea va fi solicitată doar în cazul în care dispozitivul actului va prevedea încetarea raporturilor de muncă sau de serviciu sau ridicarea mandatului.

(4) Fapta persoanei în privința căreia s-a constatat că a emis/adoptat un act administrativ, a încheiat direct sau prin persoane interpușe un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie abatere disciplinară și se sancționează conform legislației, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni. În acest caz, prin derogare de la prevederile legilor speciale care reglementează răspunderea disciplinară, sancțiunile disciplinare care pot fi aplicate ca urmare a săvîrșirii unor abateri disciplinare dintre cele cuprinse în prezenta lege nu pot consta în avertisment, muștrare sau, după caz, muștrare aspră.

(5) Persoana al cărei mandat, raporturi de muncă ori de serviciu a încetat ca sancțiune disciplinară în conformitate cu alin. (2) și (4) este decăzută din dreptul de a exercita funcțiile prevăzute la art. 3, cu excepția celor electivă, pe o perioadă de pînă la 3 ani de la data încetării mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu. Interdicția se dispune ca sancțiune complementară prin hotărîre judecătorească definitivă și irevocabilă.

(6) Persoana a cărei avere a fost declarată, în total sau în parte, nejustificată, printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă, va fi destituită sau revocată, după caz, din funcția pe care o deține.

(7) Constituie contravenții și se pedepsesc contravențional următoarele fapte:

a) nedepunerea sau depunerea tardivă nejustificată a declarației de către subiectul declarării;
b) nesoluționarea sau nedeclararea conflictului de interese;
c) neaplicarea sancțiunii disciplinare sau, după caz, neemiterea actului privind încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu, dacă actul de constatare al Centrului Național de Integritate a rămas definitiv.

(8) Constituie infracțiune și se pedepsește penal următoarele fapte:

a) indicarea intenționată în declarație a datelor eronate sau incomplete;
b) divulgarea sau publicarea intenționată a informațiilor care nu sînt publice sau care constituie secret de stat de către persoanele cărora aceste informații le-au devenit cunoscute în procesul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu sau al exercitării controlului averii;
c) încălcarea prevederilor art. 27 alin. (1).

Articolul 30. Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării cu excepția prevederilor art.9, care vor intra în vigoare începînd cu 1 ianuarie 2015.

(2) Începînd cu 1 ianuarie 2015 subiecții declarării vor putea depune declarația de avere și interese personale atît în formă scrisă, cît și în formă electronică.

(3) Începînd cu 1 ianuarie 2016, subiecții declarării vor fi obligați să depună declarațiile, exclusiv în formă electronică prin intermediul serviciului electronic disponibil pe pagina web oficială a Centrului Național de Integritate.

(4) Guvernul, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va stabili modul de repartizare gratuită a semnăturilor electronice subiecților declarării.

(5) Centrul Național de Integritate în termen de 3 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi este obligat să creeze condițiile necesare pentru depunerea declarației de avere și interese prin mijloace electronice.

(6) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Legea nr. 1264 din 19 iulie 2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere și Legea nr. 16-XVI din 15 februarie 2008 cu privire la conflictul de interese se abrogă.

DECLARAȚIE DE AVERE ȘI INTERESE PERSONALE

Subsemnatul/Subsemnata, _____
(numele, prenumele, numărul de identificare)

deținând funcția de _____ în cadrul _____ din
data de _____ ales/numit prin _____, declar pe propria
(tipul și numărul actului)

răspundere că împreună cu soția/soțul (concubina/ concubinul) _____
_____
(numele, prenumele, numărul de identificare)

copiii minori _____
(numele, prenumele, anul nașterii, numărul de identificare)

și persoanele aflate la întreținerea mea _____
(numele, prenumele, anul nașterii, numărul de identificare)

pentru perioada _____ și pînă la _____
următoarele:

I. VENITURI

Notă: Se vor declara, inclusiv veniturile provenite din străinătate.

Cine a realizat venitul	Sursa venitului: numele/denumirea persoanei fizice/organizației	Serviciul prestat/obiectul generator de venit	Venitul net
1. Venitul obținut la locul de muncă de bază			
1.1. Titular			
...			
1.2. Soț/soție (concubinul/concubina)			
...			

1.3. Copii			
...			
1.4. Persoane aflate la întreținere			
...			
2. Venitul obținut din activitatea didactică, științifică și de creație			
1.1. Titular			
...			
1.2. Soț/soție (concubina/ concubinul)			
...			
1.3. Copii			
...			
1.4. Persoane aflate la întreținere			
...			
4. Venitul obținut din depuneri la instituțiile financiare, inclusiv la cele de peste hotare			
1.1. Titular			
...			
1.2. Soț/soție (concubinul/concubina)			
...			
1.3. Copii			
...			
1.4. Persoane aflate la întreținere			
...			
5. Venitul obținut din activitatea de reprezentant al statului în societățile comerciale			
1.1. Titular			
...			
1.2. Soț/soție (concubinul/concubina)			
...			

1.3. Copii			
...			
1.4. Persoane aflate la întreținere			
...			
6. Venitul obținut din donații și moșteniri			
1.1. Titular			
...			
1.2 Soț/soție (concubinul/concubina)			
...			
1.3. Copii			
...			
1.4. Persoane aflate la întreținere			
...			
7. Venitul obținut din înstrăinarea sau deținerea valorilor mobiliare și a cotei-părți în capitalul social al societăților comerciale			
1.1. Titular			
...			
1.2. Soț/soție (concubinul/concubina)			
...			
1.3. Copii			
...			
1.4. Persoane aflate la întreținere			
...			
8. Venitul obținut din înstrăinarea bunurilor mobile sau imobile			
1.1. Titular			
...			
1.2. Soț/soție (concubinul/concubina)			
...			
1.3. Copii			

* Categoriile indicate sînt: (1) apartament; (2) casă de locuit; (3) vilă; (4) spațiu comercial/de producție; (5) garaj; (6) altă avere imobilă.

III. BUNURI MOBILE

1. Autoturisme, camioane, remorci, vehicule motorizate, mașini agricole, mijloace de transport naval, aerian și alte mijloace de transport care sînt supuse înmatriculării potrivit legii

Notă: Se vor declara, inclusiv cele înregistrate în străinătate.

Tipul, modelul	Anul de fabricație	Modul de dobîndire	Anul dobîndirii	Locul înregistrării și numărul de înmatriculare	Valoarea contractuală	Titularul

2. Bunuri sub formă de metale prețioase, bijuterii, obiecte de artăși de cult, colecții de artăși numismatică, obiecte care fac parte din patrimoniul cultural național sau universal, a căror valoare însumată depășește 20 000 lei

Notă: Se vor declara inclusiv cele aflate în străinătate.

Descriere sumară	Anul dobîndirii	Valoarea estimată

3. Bunurile realizate prin persoane interpuse sau transmise cu titlu oneros, precum și cele transmise cu titlu gratuit către orice persoană fizică sau juridică în ultimele 12 luni și căror valoare depășește suma de 35000 lei fiecare

Natura bunului transmis/realizat	Modul de transmitere/realizare	Data transmiterii/realizării	Persoana către care s-a transmis	Valoarea

IV. ACTIVE FINANCIARE

1. Economii, conturi bancare, fonduri de investiții, forme echivalente de economisire și investire

Notă: Se vor declara inclusiv cele aflate în bănci sau instituții financiare din străinătate.

Denumirea instituției care administrează și adresa acesteia	Tipul*	Suma, valuta	Deschis în anul	Dobânda/Dividendul	Titularul

* Categoriile indicate sînt: (1) cont curent sau echivalente (inclusiv card, menționînd tipul acestuia); (2) depozit bancar sau echivalente; (3) fonduri de investiții sau echivalente, inclusiv fonduri private de pensii sau alte sisteme cu acumulare.

2. Plasamente, obligațiuni, cecuri, cambii, certificate de împrumut, investiții directe în monedă națională sau în valută străină

Emitent titlu/societatea în care persoana este acționar, fondator sau asociat/beneficiar de împrumut	Tipul*	Numărul de titluri/cota de participare	Dobânda

* Categoriile indicate sînt: (1) hîrtii de valoare deținute (titluri de stat, certificate, obligațiuni); (2) cecuri; (3) cambii; (4) certificate de împrumut; (5) alte forme de investiții directe.

3. Alte documente care incorporează drepturi patrimoniale

Notă: Se vor declara inclusiv cele aflate în străinătate.

V. COTA-PARTE/ACTIUNI ÎN CAPITALUL SOCIAL AL AGENTULUI ECONOMIC

Denumirea întreprinderii	Sediul, adresa juridică	Tipul de activitate	Valoarea de cumpărare	Cota de participare	Titularul

VI. DATORII

Debite (inclusiv taxe neachitate), ipoteci, garanții emise în beneficiul unor terți, împrumuturi și credite

Notă: Se vor declara inclusiv pasivele financiare acumulate în străinătate.

Creditor	Contractat în anul	Scadent la	Rata dobânzii	Suma inițială	Valuta	Debitor

VII. CADOURI, SERVICII, FAVORURI ȘI ALTE AVANTAJE

Cadouri, servicii sau avantaje primite gratuit sau subvenționate față de valoare de piață din partea unor persoane, organizații, societăți comerciale, instituții publice naționale sau străine, organizații internaționale a căror valoare individuală depășește suma de 3 000 lei.

Notă: Se exceptează de la declarare cadourile, serviciile sau avantajele primite din partea membrilor de familie.

<i>Cine a realizat venitul</i>	<i>Sursa</i>	<i>Serviciul prestat/Obiectul</i>	<i>Valoarea</i>

VIII. INTERESE PERSONALE

1. Calitatea de membru în organele de conducere, administrare, revizie sau control în cadrul unor organizații necomerciale sau societăți comerciale;

Denumirea și adresa organizației/societății	Calitatea deținută	Documentul care certifică calitatea respectivă

2. Calitatea de fondator, asociat sau acționar al unui agent economic

Denumirea și adresa agentului economic	Calitatea deținută	Nr. de cote părți sociale sau acțiuni	Documentul care certifică calitatea respectivă

3. Contractele, inclusiv cele de asistență juridică, consultanță și civile încheiate sau aflate în derulare finanțate de la bugetul de stat, local și din fonduri externe ori încheiate cu societățile comerciale cu capital de stat

Beneficiarul contractului	Instituția/organizația	Tipul contractului	Data încheierii contractului	Durata contractului	Valoarea totală a contractului
<i>Titularul</i>					
<i>Soț/soție (concubinul/concubina)</i>					

4. Calitatea de administrator autorizat și membru în organe colegiale

Calitatea deținută	Data obținerii licenței, nr. licenței sau data desemnării/numirii	Documentul care certifică calitatea respectivă

Prezenta declarație constituie act public și răspund potrivit legii pentru inexactitatea sau caracterul incomplet al datelor menționate.

Data completării _____

Semnătura

REPUBLICA MOLDOVA

.....

(denumirea instituției)

REGISTRUL

DECLARAȚIILOR DE AVERE ȘI INTERESE PERSONALE

Nr. ....

Nr. de înregistrare al declarației	Data depunerii:		Numele și prenumele subiectului declarării	Funcția deținută	Nr. de file	Semnătura subiectului declarării	Data transmiterii spre rectificare și prezentării declarației rectificate
	anul						
	luna	ziua					

Dovadă de primire a declarației de avere și interese personale

Prin prezenta se confirmă că domnul/doamna _____ a depus, la data de _____, declarația de avere și interese personale (_____ file), trecută în Registrul declarațiilor de avere și interese personale cu nr. _____.

Persoana responsabilă _____

Subiectul declarării _____

REPUBLICA MOLDOVA

.....

(denumirea instituției)

REGISTRUL

DECLARAȚIILOR

DE CONFLICT DE INTERESE

Nr. ....

Nr. de înregistrare al declarației	Data depunerii:		Numele și prenumele subiectului declarării	Funcția deținută	Nr. de file	Semnătura subiectului declarării	Soluția aplicată pentru soluționarea conflictului de interese
	anul	.....					
	luna	ziua					

